DAILY ارادہ

د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپاڼه

سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ ش

سال سوم شماره شصت و هشتم
شماره مسلسل ۱۴۸
یکشنبه ۱۷ حمل هـ . ش
۴ صفر المظفر ۱۴۲۴ هـ . ش
6 April. 2003

PROPERTY OF ACKU

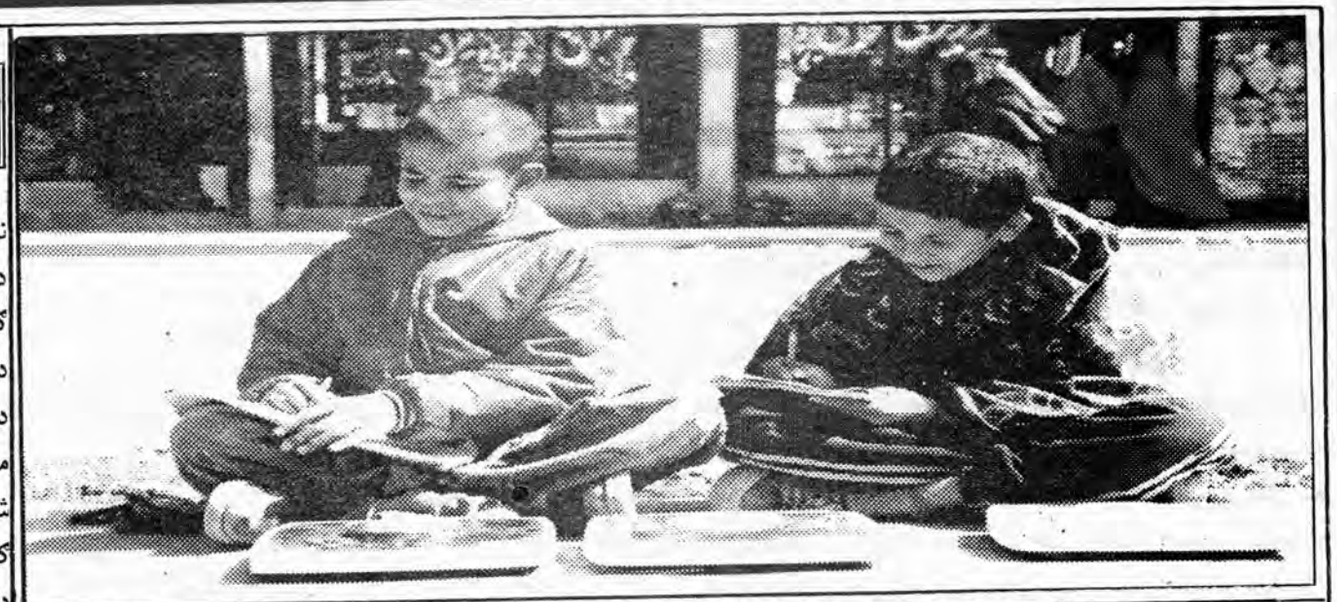

په جلال آباد کې بمي چاودنه

ننګرهار:
د جلال آباد په یو عسکري ګارنیزیون کې د شنبې په ورځ د یو بم ذ چاودني په وجه ددغه مرکز د قوماندان مرستیال او څلور عسکر تپي شوي دي د جلال آباد د ګارنیزیون قوماندان وویل: دغه چاودنه د یو بم په واسطه رامنځ ته شوه او په دې پیښه کې د قوماندانې مرستیال سید رحمن اوځلور تنه عسکر تپي شول آژانس وایي چې خبریالان نظامي مرکز ته د ننوتو څخه منع شوي و خو تور لوګی د بهر څخه لیدل کیدل او چاودنه دومره قوي وه چې نړدې پراته کورونه يې ولړزول ددغې پیښې مسوولیت چا په غاړه نده اخیستی او د ګارنیزیون د قوماندان حاجي طاهر په وینا په دې اړوند پلټنه روانه ده خبریال وایي چې تیرو میاشتو کې څو ځلې په ننګرهار کې د کوچنۍ چاودنې شوي دي چې حکومتي چارواکي يې د طالبانو او القاعدې پاتې

کسب علم وکمایی یک لقمه نان-هردو همزمان مسلماً درفکرنان شدن،پروسه آموختن را اخلال میکند،متاسفانه بنابروضعیت بداقتصاد خانواده ها بیشتر کودکان ما،ناچاراندکه بیشتر برای بدست آوردن لقمه نانی بیندیشندتامساله آموزش . عبدالبصیر وعبدالحمید درساحه دهمزنگ روزها بعدازاینکه ازمکتب فارغ میشوند ،ناگزیراند به خاطربدست آوردن لقمه نانی برای خانواده هایشان تلاش کنند.تصویرآنان رابه روی جاده که مصروف اجرای کارخانگی شان هستندنشان میدهد.ضمن آنکه منتظر اند،مشتریی بیاید وخودرا درترازوی آنان وزن کندواجوره یی بپردازد.

دوانفجار درسپین بولدک

کندهار:
دوانفجار نسبتاً قوی شب شنبه ولسوالی سپین بولدک ولایت کندهار را لرزانید.
این انفجارات که به فاصله زمانی بیست دقیقه از هم صورت گرفت خسارات جانی رابار نیاورده است ،انفجار اولی دربازار ولسوالی ودومی درنزدیکی لوای سرحدی بوقوع پیوسته است.
تاکنون کسی به اتهام این انفجارات دستگیر نشده ومنابع امنیتی درحالیکه جناحی را متهم نشناخته اند به تحقیقات شان درزمینه ادامه میدهند یک منبع امنیتی ولسوالی سپین بولدک گفته است که احتمال دارد این انفجارات بوسیله بمب های ساعتی صورت داده شده باشد.

یوهاند الهام وفات یافت

امریکا:
باتأسف اطلاع گرفتیم پوهاند محمدرحیم الهام یکتن از شخصیت های برازنده ونخبه کشور شنبه گذشته به عمر هفتاد ودوسالگی درایالات متحده امریکا وفات نموده است انالله وانا الیه راجعون
پوهاند الهام درطول زندگی پربارش به حیث استاد زبان وادبیات درپوهنتون کابل نه تنها آموختاند ،بلکه تحقیق کرد ،نوشت وشعر سرود وآثار گرانبهای از خود برای نسل های آینده به جا گذاشت او بعد از گرفتن دیپلوم دررشته ادبیات از پوهنتون کابل برای ادامه تحصیلات عالی درزشته زبان شناسی به ایالات متحده امریکا رفت ودریازگشت سال های طولانی را درپوهنځی زبان وادبیات به تدریس مشغول بود روحش شاد وجایگاهش بهشت برین باد.

حاجی جیلانی ووژل شو

ترینکوت:
د ارزګان ولایت ویاند دادملا پرون څرګنده کړه چې د پنجشنبې په ورځ د ده راوود په ولسوالي کې حاجي جیلاني او د هغه لمسی ووژل شول حاجي جیلاني د حامد کرزي نړدې ملګری او لومړی کس ؤ چې حامد کرزی ته د طالبانو پرضد د مبارزې پروخت پناه ورکړې وه، دادملا وویل تراوسه ددې قتل دلایل نه دي څرګند شوي.

گزارشات ضد ونقیض جنگ ازعراق

قوای ائتلاف دربغداد

بغداد:
مامورین نظامی ایالات متحده میگویند:که اکنون تعداد قابل ملاحظه عساکر قوای ائتلاف دربغدادوجوددارند وبسوی مرکزشهر درحرکت میباشندیک نطاق قوماندانی مرکزی ایالات متحده میگویند عساکری که درحال پیشرفت هستند باآتش باری های وقفه یی مواجه شدند وی اظهار میدارد:گزارش های راجع به درگیری ها با تعدادکوچک قوای خاص گارد ریاست جمهوری عراق درپایتخت آنکشوردردست است به اساس گزارش ها قوای دیگر ائتلاف مراکزفرقه گاردریاست جمهوری بنام المدینه را درجنوب بغداد اشغال کرده اند.
صبح دیروز دراول وقت حدود ۳۰ تانک وسایل زرهدار برای اولین بارداخل بغداد شدوآنچه را عملیات اکتشافی خوانده شده است انجام دادند درعین حال حملات هوایی ائتلاف درپایتخت عراق ادامه داشته است ودرطول شب گذشته انفجارات شدیدی شهر پنج میلیونی بغداد را تکان داد وستون های دود سیاه درفضای شهر بلند بودشاهدان عینی میگویند درحالیکه تعداد بزرگتر قوای ایالات متحده به شهرنزدیکتر میشودتعداد زیادی اهالی ملکی بغداد درموتر ها فرار می نماید حملات هوائی درحالی به بغداد ادامه یافت که قوای بیشتر ایالات متحده برای تقویه مواضع که درمیدان هوائی بین المللی بغداد کنترول آن را به روز جمعه بدست گرفتند به آنجا وارد گردید.

تانک های امریکایی به سوی بغداد پیشروی دارند

امریکایی میلوتان ووژل شول

امریکايي خواکونو څرګنده کړه چې ددوی دوه پیلوتان پرون د عراق په مرکزي سیمو کې ووژل شول. دوی هغه محال ووژل شوي چې څرخي الوتکه يې وغورزیده، په یوه پوځي بیان کې څرګنده شویده چې الوتکه د عراق پوځیانو د ډز له امله نه ده اغورزیدلې د الوتکې د علت د موندلو لپاره تحقیقات روان دي.

دا ته پوځیانو جسدونه ومونډل شول

د امریکا ددفاع وزارت ویلي دي: چې په عراق کې د بندیانو د خلاصون لپاره د هڅو په محال اته جسدونه مونډل شویدي.
د دفاع وزارت په یو پیان کې ویلي دي چې دغه اته تنه پوځیان دهغه کاروان مړي وه چې دوه تنه مخکې څرګند شوي ؤ چې وژل شویدي او نور پنځه تنه يې عراقیان ژوندي نیولي ؤ او په تلویزیون کې ښکاره کړي ؤ په وژل شوي پوځیانو کې یوه ښځه ده او دا لومړی امریکایي ښځه ده چې د عراق په جګړې کې وژل کیږي.

نیروهای متحدین از میدان هوایی بین المللی صدام رانده شدند

بغداد:
وزیر اطلاعات عراق سعید الصحاف اظهار داشت که نیروهای نظامی متحدین را ازمیدان هوایی بین المللی صدام را نده اند ،وی که دریک کنفرانس مطبوعاتی به سوالات خبرنگاران پاسخ می گفت افزود :نیروهای گارد ریاست جمهوری کنترول کامل میدان هوایی را به دست گرفته ونیروهای متجاوزراسرکوب نموده اندوزیر اطلاعات عراق همچنان گفت:عده ای از نیروهای متحدین دربیرون ازمیدان هوایی درمنطقه ابوغریب به محاصره کشیده شده وزیر ضربات نیروهای توپچی وراکت قرار گرفته اند.

د ګلوری او پیښونکی خدای په نامه

سرمقاله

یو ځل بیا دملي مسئولیت په وړاندې زموږ واجبات

انسان دخمکې پرمخ دیوه عالی هدف لپاره پیدا کړای شوی او هغه عالي هدف ته درسیدو لپاره لوی او مهربان خدای (ج) ډیر پریمان امکانات په واک کې ورکړي دي ترڅو له دغو پریمانو امکاناتو څخه په استفادې سره هم خپل ځان نیکمرغه کړي او هم دنورو انسانانو دنیکمرغۍ او هوسایۍ لاړې چارې ولټوی په داسې حال کې چې انسان ته دومره لوړ منزلت ورکړی شوی دی خو بیا هم کله ناکله داسې کړو وړو ته لاس اچوي چې په لوی لاس خپله نیکمرغي او هوسایي په لغته وهي او داسې څه ترې صادریږي چې دلوی خدای (ج) دخفګان اودهغه ذات دمخلوق دبدمرغۍ سبب ګرځي.
خودنړۍ پرمخ بیا ډیر داسې انسانان ژوند کوي چې همیشه يې په زړونو کې دخدای (ج) ویره موجوده وي او ددې ویرې په رڼا کې داسې کړه وړه خپلوي چې دټولنیز ژوند په سمون کې بشپړ اغیز لري او دبشري ټولنې خوشبختي پکې نغښتې وي، دا هغه انسانان دي چې دخپل ژوند هره شیبه او هره ګړۍ دنورو انسانانو دنیکمرغۍ په فکر کې وي او هغه کوي د خپلو دغه شان نیکو اخلاقو په برکته دټولنې دوګړو ترمنځ دوروړۍ او محبت زړې زرغونه او تاند و ساتي اوپه دې توګه دو ګړو ترمنځ دګډ خواږه ژوند په غوړولو کې مثبت کردار ادا کړي.دنړۍ پرمخ ننې کشمکش او تشنج که په ژوره توګه وڅیړل شي نو یقیناً سړی دې نتیجې ته رسیږي چې دبشري نړۍ څنې انسانان په دې اړه یا فکر نه کوي او یا په غیر شعوري توګه داسې عملونو ته لاس اچوي چې بشریت له بدبختیو سره لاس او ګریوان کوي او دداسې شرایطو د ایجاد سبب کیږي چې تاوان ئې هر اړخیز او انسان شموله وي چې دا په خپل ذات کې هغه څه دي چې بشر دوست انسانان يې د اصلاح په لټه کې دي او هڅه کوي داسې شرایط رامنځ ته کړي چې دهغو په رڼا کې انسانان پخپلو کې دوستانه اړیکې وساتلای شي او دسولې اوارامۍ په فضا کې ژوند وکړي.

پاته په دوهم مخ

داکاندیکه پوهه او عملي تجربه اړتیا

په لویدیځو دموکراسیو کې د تیورۍ له پلوه خلك په انتخاباتو کې دګډون په ترڅ کې دېپلاېپلو ګوندونو پرګرامونه او سیاستونه یا منې او یا یې ردوي. خلك ځانونه مجبور نه ګڼي چې هر پروګرام ته جلا جلا را یې ورکړي بلکې هغوی په مجموعي توګه یا یو شی منې اویا یې نه منې. ځکه په ځینو حالاتو کې دګډونوالو دپروګرامونو ترمنځ اختلاف او تفاوت دومره نا ځیزه وي چې رایې ورکوونکی ته دانتخاب فرصت هم نه ورکوي. له بلې خوا ددولتونو په بدلیدو سره اداري نظام د خپل دیوان سالارۍ خصلت په اساس دخپلو پروګرامونو دبدلون په مقابل کې مقاومت او د خپلو پروګرامونو په تداوم ټینګار کوي.

مقننه مجلسونه هم د تخصص او کافي وخت په نه لرلو سره تل د بودجو او پرګرامونو د پیچلتیا په خاطر د صاحب نظر له نعمت څخه بې برخې وي. له همدې امله داجرائیه قووی تصمیمونه له تغیر او بدلون پرته دمقننه قووی له خوا تصویب کېږي.

دامریکا په متحده ایالاتو کې له نیمایی زیاتې لایحې او پروګرامونه چې کنګرې ته پیشنهاد کېږي د وزارتونو، سیاسي او اقتصادي. ذینفع سازمانونو او دپارتمنټونو له خوا وي نه د انتخاب شویو او انتخابوونکو له خوا.

په دې ډول په عمل کې مقننه سیستم د سیاستونو په جوړولو او د کارونو په سازمانولوکې ډېرکم رول لرلې شي. واقعیت دادی چې د لویدیځ دموکراتیک سیستمونه لکه څنګه چې په تیورۍ کې مطرح دي عملي نه دي. په دې معنی چې مثلاً په انګلستان کې هغه سیاست پوهان چې د وزراتونو په سر کې نصب کېږي دخلکوانتخاب شوي کسان دي خو دپروګرامونو په طرح او پرمخ بیولوکې ډېرکم رول لري. په عمل کې هماغه غیر منتخب ماهران وي چې اساسي تصمیمونه نیسي او پلي کوي یې.

که څه هم چې په ټولو مواردو کې وزیران دخپلو سلاکارانو او ماهرانو دستورات نه تعقیبوی او داسې ویل کېږي چې که ماهرانو د وزیرانو پیروی کولې نو به حالات په زړه پورې وی خو په زیاتو مواردوکې ماهران داسې پروګرامونه طرح کوي چې سیاست پوهانو او وزیرانو ته دهغو تحلیلول آسانه خبره نه ده. هغه مفاهیم چې د پروګرامونو جوړونکی ورسره سرو کارلري هم هغه ژبه چې اقتصاد پوهان او ماهرین یې په کاروي. سیاست پوهانو ته ددرك او فهم ور نه وي. دانقیصه هغه وخت ښه رابرسیره کېږي چې سیاست پوهان او وزیران پرخپلو سیاسي محلوظاتو ټینګار کوي په داسې حال کې چې ماهرین په ببلابېلو اقتصادي مودلونواعتماد او اتکا کوي نه دسیاست پوهانو په سیاسي غوښتنو. په دې ډول سیاست پوهان ناچاره کېږي. چې د ماهرانواستدلال ته چې عملاً دانتخاب شویو پرخلاف کار کوي غاړه کیږدي دتکنالوجی. پروګرامونو او تحلیلي مهارتونو له پیچلتیا سره جوخت سیاسي قدرت له سیاست پوه څخه ماهر ته انتقال مومي.

په انګلستان کې تل له پروګرام جوړونکو سره دمخالفت مهمه منبع دخزانې وزارت وي. په دغه وزارت کې حرفوي ماهران دپام وړ قدرت په لاس کې لري دغه وزارت دمالیو په راټولولو او دبودجې په ویشلو کې تاکونکی رول په واك کې لري دغه و زارت کولې شي دنورو ټولو و زارتونودبودجو په زیاتولو او کمولو کې اغیزه ولري خو هغه چلند چې اقتصاد پوهان او ماهران یې له دغه مرکز سره لري کولې شي دغه قدرت مند مرکز هم تهدید کړي.

دامریکا په متحده ایالاتو کې اقتصاد پوهان چې دبودجې له اداري او د اقتصادي سلاکارانو له شورا سره کار کوي کولې شي دجمهوررئیس دمالي سیاستونو په څرنګوالی اوکنګرې ته د هغه په پیشنهادونواغیزه ولري ددغو ارتباطي کړښو په اساس دجمهور رئیس اقتصادي سلاکاران کولې شي د سیاستونو په تاکلوکې زیات رول ولوبوي.

په هر حال کومه خبره چې دېره مهمه او ضروری ده هغه دا چې سیاست پوهان. وزیران. او کلیدي مشران باید له داسې کسانو څخه غوره شي چې داکادمیك تحصیلات او عملي تجربې ولري د بودجې جوړلواو مصرفولواو د پروژو او پروګرامونو په جوړولو کې پوره پوهه ولري. تر څو وکړای شي په چارو کې بریالی وي او ډېر کم د تخصصي ډلو تر اغېز لاندې وي. په کارونو کې دنیمګرتیاو د مخنیوی په خاطر سیاست پوهان. طراحان او وزیران باید پخپله پروګرام جوړونکی وي. دلویدیځې نړۍ تجربو ښودلې ده چې وزیران د پروګرامونو په جوړلواو اجرا کې چندان علاقه نه لري او دا رول ماهرانو ته سپاري چې په نتیجه کې دا ماهران وي چې خپل هدفونه پرمخ بیایي نه وزیران او نه د وزیرانو خپلې او غوښتنې په داسې حال کې چې دا ټولې چارې د وزیرانو دي که چیرې وزیران په خپلو خپلو کارونوکې پروفیشنل وي بیا کولای شي چې خپل هدفونه د ماهرانو په همکارۍ څنګه یې چې غوښتي وي تر سره کړي که چیرې د وزارتونو ټول کارونه ماهرانه تر سره کړي ددې خبرې معنی به دا وي چې د پروګرامونو محتوا د ماهرانو د علاقې وړ ده نه د سیاست پوهانو او دهغوی له خواد ورکړ شویو ژمنو په اساس.

ددې له پاره چې د پروګرامونو په کار کې دسیاست پوهانو برخه اخستنه برجسته اوپراخه شي ضرورده چې لومړی سیاست پوهان او وزیران دا وړتیا ولري چې دپراختیا دعواملو او داقتصادی او اجتماعی ودې تر منځ ارتباط به تېره بیا د سیاسي هدفونو او سیاسي پروګرامونو ترمنځ ارتباط درك کړای شي او دوهم دا چې سیاست پوهان باید د پروګرامونو رایج روشونه په کلي او منطقي شکل درك کړي نه دا چې دهغو په جزئیاتو کې ځانونه سرګردانه کړي. اودریم دا چې د پروګرامونو دعواقبو اوسیاسي تصمیمونو ترمنځ یو منطقي ارتباط ټینګ شي لکه څنګه چې د پروګرامونو دعواقبو اوسیاسي تصمیمونو ترمنځ یو منطقي ارتباط ټینګ شي د هدفونه هم یو ځای په پام کې ونیول شي.

یو ځل بیا د ملي مسوولیت....

افغانان چې له کلونو کلونو څخه راپدیخوا دیو لړ داسې ناوړه شرایطو تر اغیز لاندې دبدمرغۍ او بدبختۍ بنکار شوي اوټول بشري حقوق یې له منځه وړل شوي دي چې ددغه شان افکارو زیږنده دي اوس دا تمه لري چې دوخت په تېریدو سره به حالات ورو ورو داسې عیار کړای شي چې دغه جنګ زپلی او خوریدلی انسانان دارامۍ ساه واخلي او دخپل خواږه هیواد په مهربانه غیږ کې دارامۍ ژوند پیل کړي، دا زمونږ دخوریدلو خلکو یو مقدس ارمان دی داسې ارمان چې له کلونو کلونو څخه راپدیخوا یې په زړونو کې غزونې کړي او دهغې ورځې په انتظار پاتې شوي دي چې ددوی په تاریخي وطن کې د ډاډ من ژوند تیرولو امکانات ورته برابرکړای شي.

مونږ چې دخپل وطن او خپلو خلکو خبره کوو هدف موډانه دي چې ګوندې دنورې نړۍ له انسانانو سره مینه نه لرو بلکې مونږ په ډېره لیوالتیا دا غواړو چې له نورې بشري نړۍ سره یوځای خپل دهیلو کاروان ملګری کړو، خو کاشکې زمونږ پټ دښمنان مو ارام ژوند ته پریږدی، زمونږ د پټو دښمنانو کله چې لازمونږ په بدمرغه کولو خوا نه ده سره شوې او دادی اوس بیا کوښښ کوي دهیواد په ګوټ ګوټ کې په یو لړ داسې عملونو لاس پورې کړي چې په هیواد کې ثبات له منځه یوسي اومونږ یو ځل بیا له بدمرغیو سره لاس او ګریوان کړي. خواوس زمونږ دټولو افغانانو وظیفه داد چې خپل مسئولیت ته په پاملرنې سره دځان غوښتنې پرځای ملي ګټه مقدمه وبولو او په دې توګه دهر ډول بهرنیو مداخلو مخه ونیسو.

عملیات تصفیوی علیه بقایای طالبان وشبکه القاعده درغرب کشور

بادغیس: نیروهای امنیتی درغرب افغانستان خبردادند که آنان طی عملیات تصفیوی دست کم پنجاه تن از افراد طالبان وشبکه القاعده را کشته وشصت وسه تن دیگروا بشمول جمعه خان یکی از قوماندانان طالبان وملا باداروالی ولایت بادغیس درادراه قبلی طالبان دستگیرکرده اند درخبر گفته شده است که حرکت بقایای گروه طالبان از ولسوالی مرغاب ولایت بادغیس بطرف شهر قلعه نو آنولایت توسط نیروهای امنیتی توقف داده شده و بعد ازیک نبرد سنگین مقادیر سلاح ومهمات وسایل مخابراتی ووسایط نقلیه نیز از نزد آنان بدست آمده است.

ایالات متحده امریکا یک میلیارد دالر قرضه پاکستان را منحیث مکافات درمقابل همکاری آن کشور درجنگ علیه دهشت افگنی بخشیده است

.نانسی پاول سفیر امریکا دراسلام آباد ویک مامورارشد پاکستانی یک موافقت نامه رسمی را روزشنبه درزمینه امضاء کردند مبلغ کمک درقرضه تقریباً یک ثلث مقدار یست که پاکستان ازایالات متحده مقروض میباشد خانم پاول سفیر امریکا گفت تصمیم عفو قرضه سال گذشته هنگام بازدید رئیس جمهور پاکستان از واشنگتن اتخاذگردیدوی گفت که این اقدام محض قسمتی از کمک های چند میلیارد دالری ایالات متحده است که برای پاکستان فراهم میسازد.

سړ کالنۍ د حج په مراسمو کې

له افغاني حاجیانو سره څوانی او ناخوانی

۳۴۰

په دوهمه برخه کې به له افغاني حاجیانو سره سړ کال د افغانستان دانتقالي اسلامي دولت رالیږل شویو مسوولو چاروا کو په هغه سلوك او کردار خبرې وکړو چې افغان حاجیان یې د پر خواشیني کړي او مایوسه کړي وو. که رښتیا ووایو دحج په مراسمو کې د ګډون کوونکو حاجیانو له خولې دموظفو ټاکل شوی هیات بې توپیری او بدسلوکي افغان حاجیانو ته له توهین او تحقیر پرته بل څه نشي بلل کیدی. همدغه بې توپیري او بې مسوولیته سلوك وو چې افغان حاجیان له سختو ستونزو سره لاس او ګریوان وو.

زه وروسته دهغه چې د عرفات له وقوف څخه راوګرځیدم او بیا له مزدلفې نه منی ته راغلو مابنام تیر په دې بریالی شوم چې د افغان حاجیانو کمپ پیدا کړم. افغان حاجیان دمنی په پای کې پر خای شوی وو. په منی کې ترتیبات چې ټول د سعودي حکومت پر غاړه وه ښه وه خو افغان حاجیانو لاندې ستونزې بیانولې.

❖ دوی تردغه وخته دحج لارښود (معلم) نه درلود. پخپل سر یا دخپلو دیني علماوو په مرسته ئې د حج فرضونه، واجبات اوسنتونه پوښتل او ترسره کول ئې. دمعلم ټولو او تاکل د افغانستان دحکومت دنده وه چې دسعودي حکومت په مرسته ئې باید دا کار کړی وای چې له بده مرغه ونه شو او ترپایه هم لیږل شوی هیات دغه مسوولیت نه احساس کړ اونه یې ترسره کړ.

❖ د حج د مراسمو له پاره موظف افغان حکومتی هیات یوه ورځ هم د افغان حاجیانو د حال او احوال پوښتنه ونکړه. اونه یې ددوی غوښتنو ته خواب وایه. اونه چا لیدل یا پیژندل چې پخپله پالنه بوخت وو.

❖ یو شمیر حاجیان چې د حج په بهیر کې وفات شول موظف هیات یې نه په تدفین کې برخه واخسته. نه ئې دهغوی له ملګرو سره غمرازی وکړه او نه یې دناروغې په وخت کې ورته دارو درمل برابر کړل.

❖ دطبی ډاکټرانو هیات خو چا په سترګو هم نه دی لیدلی یو شمیر نورو ډاکټرانو چې حج ته تللی وو په شخصي توګه افغان حاجیان معاینه کړی او تداوی کړیدی.

❖ له افغاني حاجیانو څخه ۱۵۰۰ امریکایی ډالره اخستل شوی وو په کابل کې د اوقافو دوزرات دتلویزیون اعلامیو له مخې په کې د ډوډۍ په ګډون ټولو اړوندو خدمتونو دترسره کولو ژمنې شوی وی خو یو یې هم په ښه توګه ته وه ترسره شوی.

❖ له حرم شریف نه نې دهستو ګني ځایونه لرې وو دوړلو له پاره نې ښه تدابیر نه وو نیول شوي چې افغان حاجیانو ته دوخت او پیسو دلګښت له پلوه ګټور نه وو.

❖ د ډوډۍ دورکولو او رسولو لپاره نې ورکړ شوی ژمنه هیڅکله هم ترسره نه کړه.

❖ باید افغان حاجیان دنورو هیوادونو دحاجیانو په شان په منظمو ګروپونو ویشل شوی وای چې دغه کار ته هیڅ پاملرنه نه وه شوی.

❖ دافغان حاجیانو دښه پیژندلو له پاره باید ښه تدابیر نیول شوی وای چې دبې درکی په برخه کې نې په ښه توګه ستونزه اواړه شوی وای. نه کوم سمبول ورسره وای او نه دملی بیرغ ننبه او نښانه نه په ګروپونو ویشل شوی وو.

❖ د افغاني حاجیانو دهستوګنځیو مشرانو په مکه مکرمه کې چې یو ځل د افغاني هیات په میندلو بریالی شوی وو دهغوی بې توپیری یو کرکجن عمل وباله او حالت دومره احساساتی شوی وو چې دیوې شخړې دراولاړیدو اولاس اچونې امکان وو. دا ځکه چې په تنګ شي نو په جنګ شي. خو یوشمیر حاجیانو دخپل هیواد دته بدنامولو په هیله ددې کار مخه ونیوله که نه نو حکومتي هیات دغه ناوړه شرایط رامنځ ته کړی وو چې باید له یو سخت عکس العمل سره مخامخ شي.

❖ افغاني حاجیانو دترسره شویو خدمتونو په پام کې لرلو سره دخپلو ورکړشویو پیسو حسابي غوښتله خو دولتي هیات ورته پلمې کولې او له حساب ورکولو څخه یې ډډه کوله چې دکار ډېرې اشتباه ګڼي راولاړولې.

❖ دولتي هیات حاجیانو ته ویل چې ۴۰۰ امریکایي ډالرې دسعودي عربستان حکومت ته دخاك پولې او ویزې له پاره ورکړیدی خو افغان حاجیانو ویل چې دورځپانو او نورو خپرونو له لارې خبروي چې دا پیسې ورته دسعودی دحکومت له خوا بښل شویدي. باید بیرته ورکړل شي. خو هیات دې کار ته په هر منظور چې وو غاړه نه کښبوده.

❖ داسې برېښېدله چې ګڼ شمیر افغان حاجیان په دې تمه وو چې ددوی مصارف به پوره کیږي او ډېرې کمې احتیاطی پیسې ورسره وی چې هغه هم تری مصرف شوی وی. له همدغه امله وو چې دیوه احتجاج او اعتصاب دکېدو امکان وو.

❖ ګڼ شمیر حاجیان په دې لته کې وو چې له همدغه امله خپله خواشیني نړیوالو راډیو ګانو ته ورسوي او په دې توګه د افغانستان دانتقالي اسلامي دولت مسوول مقامات له دغه حالت . بې توپیری او بدسلوکی نه خبر کړي.

❖ دا هم ویل کیدل چې په هره خونه کې ددرې تنو پر خای ۵ تنه اچول شوی وو چې ددو تنو له پیسو څخه ناوړه استفاده کیده.

❖ ما ددغو ستونزو په اوریدلو سره دوی ته ډاډ ورکړ چې زمونږ په ډله کې دښاغلی کرزی صاحب مرستیال استاد نعمت الله شهرانی . قاضی القضات مولوی فضل هادی شینواری . څه وزیران . والیان او رئیسان شته زه به دا خبره هغوی ته وزسوم دا چې دوی خومره دمسوولیت احساس کوی دهغوی کاردی نو دغه ستونزې مې په لیکلی توګه مشاور وزیر ښاغلی اسدالله وفا ته ورکړی چې شهرانی صاحب دی هم پرې خبر کړای شي او د حل لاره دې وسنجول شي. بیا شهرانی صاحب د سهار له لمانځه وروسته وویل چې مونږ ته دا ستونزې راورسول شوی او مونږ په کابل کې خبرې کړیدي ان شاء الله چې غور به پرې وشي اودلته مو موظف هیات ته کلکه لارښوونه وکړی چې دحاجیانو قناعت دې حاصل کړی. وروسته ولیدل شو چې له ډېرو بهانو اوپلمو وروسته یو شمیر افغاني حاجیانو ته ۲۵۹ سعودی ریالونه بیرته ورکړل شوی وو په داسې حال کې چې باید ۴۰۰ سعودی ریاله بیرته ورکړ شوی وای. داهم معلومه شوه چې خینو کسانو ته هیڅ نه دی ورکړل شوی. دبیرته راتګ په وخت کې یو شمیر حاجیانو چې باید پخپل وخت راغلی وای هغوی ورسره پیسې مصرف کړی وی له همدغه امله ئې خپل خینې ځیان بیرته ویلورل چې خان له لوږې او ګدائی څخه وساتي.

متصدی صفحه : زهره

خواندنیهای جالب

آتش فشان

آتش فشان در اصل سوراخی است در روی زمین که از آن «لاوا» آتش مذاب به بیرون سرازیر می شود. کوه های آتش فشانی اکثراً شکل مخروطی داشته و درقسمت یا قسمت های از آن سوراخ های بخاطر بیرون شدن لاوا موجود می باشد. آتش فشان ها معمولاً طی وقفه های چند یا چندین ساله فعال می شوند. بعضاً هم دیده شده که موادآتش فشانی نتوانسته اند سوراخی برای بیرون جهیدن دریابند و به مرور زمان از تلاطم بازمانده وبنام آتش فشان مرده مسمی شده اند.

در آغاز پیدایی زمین آتش فشان های فعال سراسر کره ارض را احتوا نموده بود اما اکنون در دو حوزه یکی درنزدیکی «پسفیک اوشین» که سواحل امریکای شمالی و جنوبی را در بردارد وبنام «انک اف فایر» مسمی شده اند و دومی از سواحل مدیترانه الی اندونیزو بحر اتلانتیک را احتوا می کند.

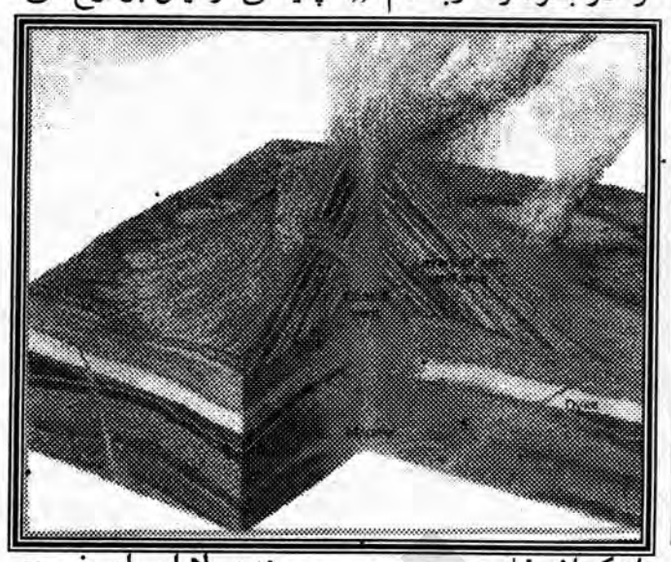

زلزله ها اکثراً از اثر حرکت لاوا در طبقات پایانی زمین بوقوع می پیوندد، لاوا برای خروج سطح نرم و نازک زمین را تحت فشار قرار میدهد و این فشار گاهی به شکل انفجار مهیبی تبارز می کند. که اولا خروج گازات را سبب می گردد. صدای آتش فشانی در سال ۱۹۸۳ در اندونیزیا الی پنجهزار کیلو متر دور تر شنیده شده بود. و از اثر آن سه برچارم حصه جزیره یی که این آتش فشان در آن به وقوع پیوسته بود به بحر غرق شده وباعث هلاکت سی هزار باشنده آن جزیره گردیده بود. هم اکنون در سراسر کره ارض تقریباً پنجصد منبع آتش فشانی وجود دارد.

خوبست بدانیم

درازترین دریاهای جهان

دراز ترین دریای جهان رود نیل است که درقاره افریقا جریان دارد. رود نیل ازکشور های مصر و سودان میگذرد و طول آن به ۶۶۰۷ کیلو متر میرسد.

بعد از رود نیل دراز ترین دریای جهان آمازون است که در امریکای جنوبی جاریست طول رود آمازون ۶۲۷۵ کیلو متر است اما مقدار آبی که در دریای آمازون جریان دارد خیلی بیشتر از دریای نیل است. آما زون از نظر پر آبی بزرگترین دریای جهان است. دریا های که به دریای آمازون می پیوندد خود دریا های بزرگی هستند، این دریا ها از کشور های برازیل، پیرو و اکوادور میگذرند.

دریای یانگ سد گیانگ، این دریا در چین واقع است که ۴/۹۸۵ کیلو متر طول دارد. دریای گنگویا که در افریقا جریان دارد طول آن به ۴۰۲۰۰ کیلو متر میرسد.

دریا های مه سی سی پی و میسوری از بزرگترین دریا های امریکای شمالی است. میسوری در نیمه راه، مسیر خود رابا دریای مه سی سی پی می پیوندد به همین سبب گاهی هر دو دریا را یکی می‌گویند. طول میسوری ۴۰۴۰۰ کیلو متر و درازی دریای مه سی سی پی ۳۰۷۵۰ کیلو متر می باشد.

پرنده عجیب

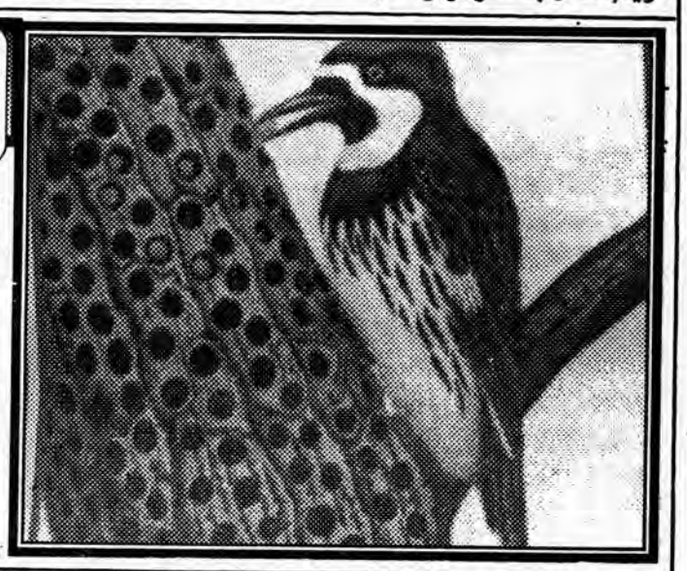

وودپیکر پرنده کوچکی است که بانولش درتنه درختان سوراخ می سازد. این پرنده اکثراً درختان بلوط راباوجودآنکه چوب سختی دارند انتخاب می نمایند، آنها در گروپ های کوچکی شروع به کار سوراخ کاری درختان نموده و از میوه بلوط هم استفاده می نمایند. در سوراخ هاییکه بالاخره آنان برای خود شان و ذخیره غذا آماده می سازند تقریباً پنجاه هزار میوه بلوط را در تنه یک درخت جابجا می سازند.

این پرنده که زیاده تر در امریکا یافت می شود به کمک نول قوی وزبان دراز خود حشرات و کرم های موجود در داخل تنه درخت را هم بیرون می کشند.

چین قدیم وبرخورد با زنان

وقتیکه مغل ها برخاک چین استقرار یافتند برای اینکه مردم مخصوصاً دختران جوان فرار نکنند حکم کردند که پاهای شانرا در قالب های کوچک وتنگی از چوب و آهن درقید بگذارند که قادر به راه رفتن ودویدن نباشند وهمچنان حکم کردند تا مردها کاکل دراز بگذارند تا کاکل های آنان را در دست بگیرند وسر های شانرا آسانتر از تن شان جدا سازند. وعجب آنکه آهسته آهسته دربین مردم چین پاهای کوچک و کاکل دراز معمول شد وهرچند سلطه مغل ها در چین خاتمه یافت مگر طی سالیان متمادی زنان به همان عادت دیرینه پاهای خود را در قالب های تنگی نگاه می داشتند.

یونت جدیدبرای حفاظت وترمیم کیبل ها

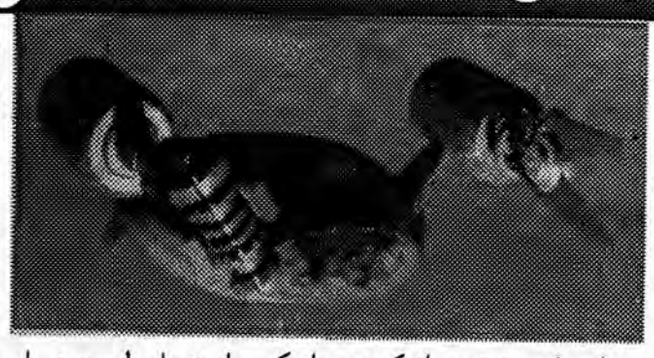

ساینسدانان مصروف تحقیق روی این مسئله اینکه چگونه بتوانند طرق ساده و آسان برای حفاظت و ترمیم کیبل ها ولین ها وپایپ لاین ها را در صحراها وبیابان های وسیع دریابند.

آنان تا سال ۲۰۱۸ موفق به ایجاد یونت پرواز کننده ای خواهند شد که نه تنها از کیبل ها و لین ها امتداد یافته درمناطق دور دست حفاظت بعمل آورند بلکه بتواند در صورت عوارض به ترمیم آنها نیز اقدام نمایند، این یونت قدرت پیش بینی را در خرابی های اجتماعی از لحاظ مشکلات تخنیکی و مشکلات ناشی از برودت و حرارت نیز دارا خواهد بود.

یو رست بلند ترین قله دنیا

همالیا سلسله کوه طویلی است که بلند ترین قله های پوشیده از برف دنیا را درخود دارد. با انکه همه ساله هزاران کوه پیما آهنگ همالیا می نمایند اما تاحال قله های از این کوه وجود دارد که بواسطه انسان فتح نگردیده است. زیرا اکثر کوه پیماها دوست دارند یورست را فتح نمایند. در سلسله جبال همالیا چارده قله ای وجود دارد که افزون برهشت هزار متر ارتفاع دارد.

اولین قله ای که درسال ۱۹۵۰ توسط موریس هزروگ ویولی فتح شد انا پورنا نام دارد که هشت هزارو هفتاد وهشت متر از سطح بحر ارتفاع دارد. بلند ترین قله همالیا یورست توسط ایدمند وهیلری نیوزیلاندی به همراهی شرپانیپالی در سال ۱۹۵۳ فتح شد این قله هشت هزار وهشتصدو چهل وهشت متر ارتفاع دارد.

مردم تبت یورست را «چومو لنگا» نام نهاده اند که مفهوم ، رب النوع مادر زمین را ارایه میدارد. مردم نیپال به آن «ساکرمایها» می گویند که معنی آن تا آسمان بلند میباشد، و در رابطه باشرپاهم گفته می شود که این کلمه نام مشخص نیست بلکه به اصطلاح مردم نیپال به کسی که بار را انتقال می دهد اطلاق می شود.

حدمتوسط عمر طبیعی انسان

اگر حد متوسط عمر طبیعی انسان ۶۲ سال باشد علما محاسبه نموده اند که ۲۳ سال آن صرف خواب، ۲۵ سال آن صرف کارو عبادت، ۶ سال آن صرف مسافرت و راه رفتن، ۶ سال آن صرف بیماری و کسالت و ۲ دیگر آن صرف پوشیدن لباس می شود.

آیا میدانید؟

- بزرگترین کشور تولید کننده چای هندوستان است .
- مصروف ترین میدان هوایی جهان در شیکاگو امریکا واقع است
- بزرگترین طیاره مسافر بری جمبوجت نوع ۷۴۷ است.
- سرد ترین نقطه در جهان واستک در براعظم انترکتیکا واقع است.
- زیاد ترین موتر های دنیا درکشور جاپان ساخته می شوند
- بزرگترین اداره از لحاظ داشتن پرسونل خط آهن هندوستان است
- بزرگترین نیروی پیاده نظام را کشور چین دارا است
- بزرگترین نیروی بحری را امریکا در اختیار دارد.

بارش های تیزابی

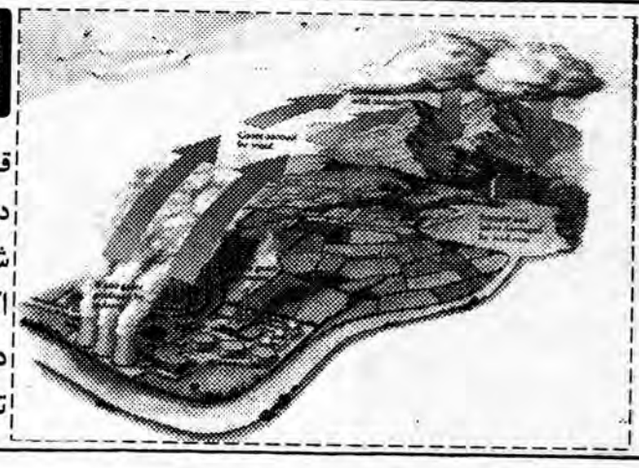

قطرات کوچک آب موجود در ابرها می تواند تیزابی شوند. زیرا کاربن دای اکساید (Co_2) گاز موجود در هوا با آن یکجا شده تیزاب را بوجود می آورد که احتراق آنها گازات سلفر دای اکساید و نایتروجن اکساید رامی سازد که با حل شدن در آب موجود درابرها تیزاب قوي راحاصل میدهد. که با ریزش به شکل شبنم، برف وباران به زمین انتقال می شوند. این بارنده گی ها به جنگلات آسیب می رساند همچنان ریزش آن بالای ابحار به حیوانات آبی مضر است. جریان تند باد می تواند این آلودگی هوا را صدها کیلومتر دورتر ازمحلی که باید بگونه بارش های تیزابی بریزند به محلات دیگر انتقال دهد.

گام نخست برای ترتیب اولین گزارش ملی انکشاف بشری برای افغانستان

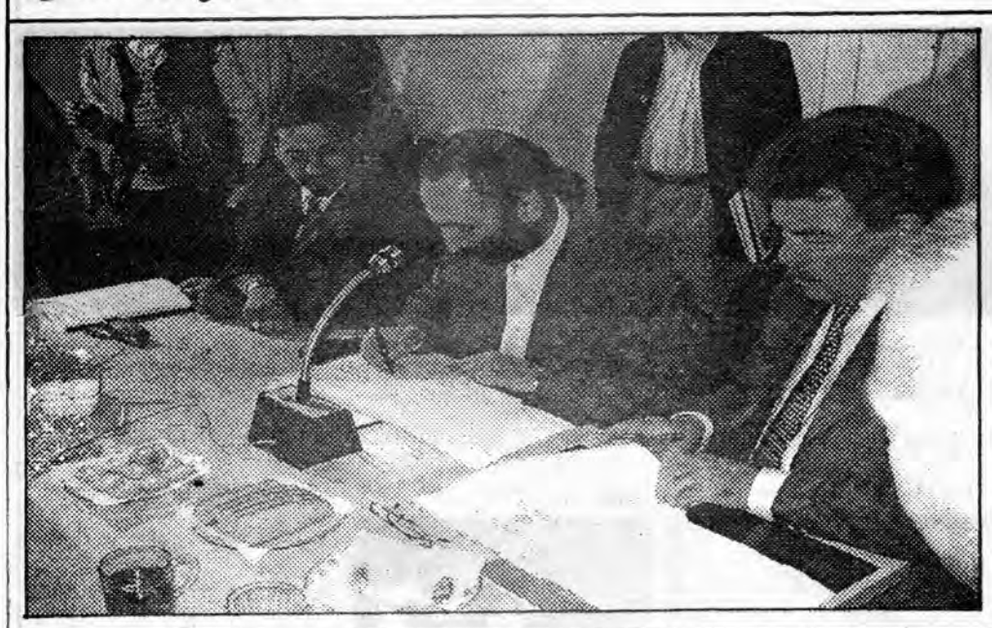

پروژه ترتیب اولین گزارش ملی انکشاف بشری برای افغانستان برمبنای توافقنامه وزارت احیاء وانکشاف دهات افغانستان با پروگرام انکشافی ملل متحد- آغازگردید.
موافقت نامه رامحترم حنیف اتمر وزیر احیاء وانکشاف دهات وآقای ارجان مرات رئیس برنامه انکشافی ملل متحد دیروزدرکابل امضاء نمودند.
هدف عمده این پروژه کمک برای حکومت دررابطه به تشخیص خلاهای معلوماتی،ادارات تحقیقاتی،محققین،منابع وموضوعات وبالاخره نتیجه گیری درآماده گی اسناد وتاسیس تشکیلات اداری برای گزارش ملی انکشاف بشری می باشد این پروژه ازیک مرحله آماده گی وضرورت یابی شروع خواهد شد که درواقع محصولات این مرحله پروژه اساساً جلب حمایت وتبادل معلومات درارتباط مفکوره انکشاف بشری ، ضرورت یابی معلومات انکشاف بشری وتاسیس اساسی شاخص های انکشاف بشری می باشد.
راپورهای سالانه انکشاف بشری باراول درسال ۱۹۹۰ وسال ۱۹۹۲ بیشتر از ۴۲۰ راپورملی انکشاف بشری به وسیله ۱۳۰کشوردر برگیرنده موضوعات بسیارمهم ترتیب گردیده است. متاسفانه افغانستان ازاواسط سال ۱۹۹۰ به بعدشامل گزارش جهانی انکشاف بشری نبوده است.

قیام ملی

باذکر این مطلب که مضمون "مفهوم وطن" منتشره درشماره دیروزی اراده ازهمکارقلمی این روزنامه محترم آصف جاوید بودکه اسم شان اشتباهاً ازنشر بازمانده بود واکنون مضمون دیگری ازهمین نویسنده.
بازداشتن حرکت موازی جامعه وحکومت درحد نهایی که سبب تجمع متموج روابط درونی جامعه گرددقبل از گذاربه مرحله جدید روابط قیام نامیده می شود .
بدون تردید مبارزان ماتااکنون موفق نشده اند که برای نجات مردمان این سرزمین طرح واحدی را که درآن شکوه وجلال ملی نهفته باشد تحصیل نمایند وجامعه را تحت شعاع این هدف والاقرار دهند که این خودبی حرکتی وبی موجی رابیانگراست،آنچه زیادتر مایه تاسف این است که تمامی مبارزان این سرزمین درخود پیچیده اندو تاهنوز موفق نشده اند که از خود بیرون آیند تامحیط ماحول خودرا احساس نمایند وداشته های خودرا دراطراف واکناف این سرزمین نشر وترویج نمایند به همین خاطر است که تااکنون این مبارزان شخصیت وحیثیت خودرا بنابر درخودفرورفته گی تسلیم اندهرگزراه تکامل را درپیش نخواهد گرفت اما باید این مبارزان حداکثر کوشش خودرادرجهت حرکت جامعه بکار برندتاجامعه صاحب امتیازی برای مقاصد ملی شوند ونارضایتی های افراد وتصورات خود فرورفته گی تسلیم اندهرگزراه تکامل را درپیش نخواهد گرفت اما باید این مبارزان حداکثر کوشش خودرادرجهت حرکت جامعه بکار برندتاجامعه صاحب امتیازی برای مقاصد ملی شوند ونارضایتی های افراد عامه درآن مدغم باشد جلو انحطاط وپراگندکی غیر قابل باور را میگیرد همچنین داشتن طرح درحفظ نظامات وافکار واحد بنحوشایسته ای اثر نیکوی خودرا بجا می گذارد وافکار واعمال جامعه هیچ نوع تفاوتی را درخود جانمیدهد اما جامعه ازهمین طریق تشخیص شودتاطرز تفکر اشخاص منفرد بتدریج به افکار عامه تبدیل گرددواین وضع اثر ثمربخش خودرازنده سازد تشکیل کتله های که تحت تاثیر طرح ملی باشد رابطه ملت را با نظامات برسر اقتدار دریک تناسب هرچه بیشتر مثبت ترنگه میداردزیرا طرح که منافع وقتی به جامعه مراجعه میکنیم به وضاحت مشاهده می کنیم که درجامعه یک سراسیمگی عام وهمه جانبه حکم فرماست .تنوع عجیبی سیاسی سراسر جامعه رافراگرفته که این نابسامانی قسمت اعظم جامعه مارا شدیدتحت فشاردرآورده است وچنان می نماید که علت بس عظیم وبزرگ دامن گیر تمامی افراد جامعه شده است که علت پیش بینی می شود که جامعه ماروابط عاطفی راهمیش ترجیح داده است نسبت به روابط عقلی،طبق این رخداداست که جامعه دربی بضاعتی وناتوانی واقع میشود.ومطابق شرایط عقلی زندگی خودرا آماده پذیرش تکامل درشرایط فعلی نه نموده است .
امتیازاتیکه تجمع جامعه را روی یک طرح متحدبسازد تاهنوز فراهم نشده است ویااینکه تاهنوز ملت دورطه بسیارخطرناک بی تفاوتی به سر می برند. برماست که با نهایت دقت حرکات وسکنات خود دراختیار خودداشته باشیم تاآماده پذیرش هرآنچه مثبت تراست شویم ونیر ووتوانمندی خودراهرچه بیشتر قویتر سازیم.

نامهء وارده

اداره محترم روزنامه اراده !
امید شکایات ما مردم مرکز میدان به سمع مسوولین رسانیده شود تا در مورد ذیل اقدام عملی وجدی نمایند.
چندی قبل در منطقه چهارکه میدان از دو گنبد قدیمی که صدها سال قدامت تاریخی دارد چند تخته لاله سنگ مقبره ها و ۲ صندوق مرمری که مفقود گردیده گنبد های متذکره یکی جوار قلعه بازید خیل و دیگری در قسمت شرق قلعه خروتي که هردوگنبد به مسافه ۱۰۰-۱۵۰ متر ازهم فاصله داشته موقعیت دارد.
قرار اظهار شاهدان عینی صندوق ها وسنگ های متذکره توسط (...) نام از اعضای حزب اسلامی که فعلا با قومندانی پولیس ولایت وردک همکار میباشد توسط افراد مسلح مربوط ربوده و دزدی شده است .
امید مسوولین در زمینه اجراات لازم نموده و اها وطندوست منطقه رابا برگردانیدن صندوق ها وسنگ ها خوشنود نمایند.
س. م . به نمایده گی ازاهالی مرکز میدان

یادداشت اداره:
اراده بانشر نامه اهالی محترم مرکز میدان توجه جدی مسوولین امور بخصوص مسوولین وزارت های محترم اطلاعات وفرهنگ و امور داخله را منحیث ارتباط وظیفوی به این غارت سرمایه ملی و باستانی مبذول خواسته واز قومندانی محترم پولیس ولایت وردک تقاضا بعمل می آورد از چون و چند موضوع خوانندگان عزیز اراده واهالی مرکز میدان را آگاه سازند.

پوتین ظع سلاح هستوی را پیشنهادکرد

ماسکو:
ولادیمرپوتین رئیس جمهور روسیه اعلام داشت که وی می خواهد روسیه موافقت نامه بزرگ خلع سلاح هستوی را با امریکا تصویب ومنظور کند.
پوتین دیروز طی صحبتی باخبرنگاران افزود می خواهم دراسامبله مرکزی با اعضای پارلمان ونمایندگان ولسی جرگه ومشرانوجرگه دراین رابطه صحبت نمایم.

په عراق کې هوايي برلاسۍ دوام لري

پرون هم د بغداد مرکز اود هغې په شاوخوا کې د ائتلافي ځواکونو د هوايي بريدونو او توپخانې تر ډزو لاندې راغی او د صدام حسين د هوايي ډګر څنګ ته هم چاودنې وشوې تيره شپه هم د عراق په پلازمينې بغداد کې د درنو چاودنو ماشينګنو او د دافع هوا ډزې اوريدل کيدې بلې لورته د بغداد سويلی لويديځ امريکايي ځواکونو د صدام حسين د نړيوال هوايي ډګر مورچې مضبوطولې.

امريکايي ځواکونو وويل: په سلګونو امريکايي عسکر پرون شپه دې هوايي ډګر ته ورسيدل او اوس هلته شاوخوا يونيم زر پوځيان ځای په ځای شويدي.

فتح و مهمات بدست آمد

خوست:
قوت های مسلح ولایت خوست درمربوطات ولایت پکتیادرولسوالی سرحدی گند پتان درمنطقه مقبل مقدار زیادی اسلحه ومهمات راکشف وانتقال نمودند قوماندان فرقه ۲۵ پیاده خوست گفت : اسلحه ومهمات بدست آمده که شمار آن به هزاران فیر می رسد ودریک ساحه سرحدی نزدیک به مرز پاکستان درمنطقه خوشوغاز که ماهرانه جابجا گردیده بود با درنظرداشت اطلاعات قبلی ارگان های امنیتی کشف وبه مرکزخوست انتقال گردیده است .

In This Issue

1- Mullah Badar Is Arrested
2- Two American Pilots Are Killed
3- Eight Dead Bodies Of Soldiers Are Found
4- Air Attacks On Iraq Are Continuing
5- Coalition Forces Move Toward Iraq
6- Hajji Jilani Is Killed
7- Received Letter
8- Our Duties And Responsibilities
9- Will The Latest Issue Be A Suitable Answer?
10- Entertainment Page

ارادہ
د افغان نشراتي مرکز خپرونه
موسس و صاحب امتیاز :حاجی سید داؤد
زیر نظر هیأت تحریر انتشارمیابد
مدیر مسوول : ظهور افغان
سکرترمسوول: سید محمد "عادل"
معاون: اسماعیل "تیمور"
اراده در ویرایش و پیرایش مطالب دست باز دارد
آدرس: پروان مینه (سینمای بهارستان
سرک مسجد حاجی میر احمد)
تلیفون موبایل: ۰۷۰۲۲۴۷۸۷
۰۷۰۲۷۹۳۰۴
اندیشه و عقاید مطرح شده از سوی نویسنده گان به خودشان مربوط است
کمپوز ودیزاین انجینیر:محمدجمیل "امیری" چاپ: مطبعه مرکز نشرات افغان
قیمت یك شماره ۲ افغانی
ERADA Daily
Daily Independent Publication, Publisher: Afghan Media Resource Cente
Fuonder: Haji Sayed Daud, Chief Editor: Zuhoor Afghan
Mobil Phone: 070224787 / 070279304